

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 16-03-2022
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPSEL
Sagsnr.: 2201332
Dok. nr.: 2137937

Folketingets Sundhedsudvalg har den 14. januar 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 295 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Martin Geertsen (V).

Spørgsmål nr. 295:

”Mange eksperter peger på, at svær overvægt er en meget væsentlig årsag til mange kroniske sygdomme. Hvordan tænker ministeren, at bekæmpelse af svær overvægt kan indgå i det kommende arbejde med fremtidige indsatser på kronikerområdet?”

Svar:

Der er først og fremmest behov for en styrket sundhedsfremmende indsats. Det handler om at forebygge, at folk bliver svært overvægtige og dermed udsættes for øget risiko for en lang række kroniske sygdomme. Og vi skal have særligt fokus på at give vores børn og unge en god start på livet, og understøtte at de allerede i barndommen har sunde og aktive vaner, som de tager med sig ind i voksenlivet.

Derfor vil regeringen med udspillet *’Gør Danmark sundere’* sætte ind med en markant og ambitiøs forebyggelsespakke rettet mod børn og unge. I forebyggelsespakken indgår bl.a. et partnerskab for trivsel, bevægelse og sunde fællesskaber under overskriften Generation Aktiv, indførelse af aldersgrænse på 18 år for salg af al alkohol samt mål om, at alle født i år 2010 eller derefter aldrig skal kunne købe tobaks- eller nikotinprodukter i Danmark.

Herudover vil regeringen sammen med Novo Nordisk Fonden etablere et Center for Sund Vægt og Trivsel, som skal være et specialiseret videns- og kompetencecenter inden for sundhedsfremme, forebyggelse og behandling af usund vægt. En indsats, der skal bidrage til at bringe Danmark i front på området. Novo Nordisk Fonden har til hensigt at bevilge omtrent 1 mia. kr. over 10 år til Center for Sund Vægt og Trivsel. Regeringen vil med en årlig bevilling på 10 mio. kr. medfinansiere arbejdet i centeret.

Det er samtidig vigtigt, at sundhedsvæsenet bedst muligt hjælper mennesker, der er overvægtige, og ønsker at forbedre deres sundhed og nedsætte risikoen for sygdom. Vi ved, at overvægt hænger sammen med en øget risiko for en række kroniske sygdomme så som diabetes, hjerte-kar-sygdomme mv. Regeringen vil løfte den nære indsats til mennesker med kroniske sygdomme, der skal understøtte flere gode leveår med kronisk sygdom. Det skal ske gennem en national kvalitetsplan.

Klare kvalitetskrav og anbefalinger skal styrke kvaliteten og medvirke til større sammenhæng og mere ensartethed i indsatsen for borgere med kroniske lidelser såsom KOL, diabetes, hjerte-kar-sygdomme og muskel-skelet-lidelser. Bedre og mere ensartede tilbud om træning, kostoplægning og patientuddannelse skal give bedre redskaber til at håndtere egen sygdom.

Jeg har til brug for besvarelsen desuden fået følgende bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som jeg kan henholde mig til:

”Sundhedsstyrelsen bemærker, at overvægt og især svær overvægt er forbundet med øget risiko for at udvikle en lang række følgesygdomme og -tilstande, som fx type 2-diabetes, hjertekarsygdomme, flere former for kræft, søvnapnø og problemer med led- og bevægeapparatet. Hertil kommer smerter generelt, psykosociale problemer, reproduktionsproblemer og forringet livskvalitet. Risikoen for at udvikle følgesygdomme er større, jo højere grad af overvægt (jo højere BMI), men også fedtfordelingen på kroppen spiller en rolle, samtidig ses, at højt BMI generelt er forbundet med højere dødelighed.

WHO angiver overvægt og svær overvægt som den femte største risikofaktor i forhold til for tidlig død. Danske tal viser, at der årligt er 2.025 ekstra dødsfald blandt svært overvægte sammenlignet med referencebefolkningen.

Hos børn og unge kan sygdomme og fysiske komplikationer, som fx type 2-diabetes, forhøjet blodtryk, ledsmerter og leverpåvirkninger, opstå allerede i barndommen, men især de psykosociale problemer, som mobning og drilleri, lavere selvværd og ringere livskvalitet, fylder hos børnene selv.

Sundhedsstyrelsen skal endvidere bemærke, at borgere/patienter, der ifm. deres kroniske sygdom også har ernæringsmæssige udfordringer, som fx svær overvægt, i henhold til Sundhedsstyrelsens ’Anbefalinger for forebyggelsestilbud til borgere med kronisk sygdom’ (2016) bør tilbydes en ernæringsindsats, typisk en diætbehandling, i kommunalt regi. Konkret foregår det ved, at enten den praktiserende læge eller den respektive sygehusafdeling henviser patienten til en afklarende samtale i kommunen, hvor behovet for tilbud afklares, og hvor et individuelt forløb sammensættes, der tager udgangspunkt i borgerens behov.

Det kan i ernæringsindsatsen for den pågældende kroniske sygdom være nødvendigt at tage særlige hensyn. Sådanne hensyn er beskrevet i de lægevidenskabelige selskabers kliniske retningslinjer, i de nationale kliniske retningslinjer, i faglige anbefalinger, som fx Sundhedsstyrelsens ’Anbefalinger for tværsektorielle forløb for mennesker med type-2 diabetes’ og ’Anbefalinger for tværsektorielle forløb for mennesker med KOL’, i Fagligt Selskab af Kliniske Diætisters rammeplaner for specifikke sygdomsgrupper samt i ’Anbefalinger for den danske institutionskost’.

Derudover indgår evt. relevant farmakologisk og kirurgisk behandling af svær overvægt blandt mennesker med kronisk sygdom.”

Afslutningsvis kan jeg oplyse, at regeringen over de kommende år vil arbejde for, at danskerne kan leve flere sunde leveår ved at understøtte en bred indsats for folkesundheden.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Sofie Elsborg Larsen